

Бюлетень проекту

«Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі»

Бюлетень №2
Київ 2011

1

В Україні створено «Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ»

2

Робоча зустріч з питань гендерних аспектів ВІЛ

3

Мережа підтримує розвиток жіночого лідерства та фінансової незалежності жінок

4

Друга навчальна поїздка в рамках проекту

5

НОВИНИ РЕГІОНІВ

Всеукраїнська Мережа ПЖВ
All-Ukrainian Network of PLWH

United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women

1 В Україні створено «Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ»

16 травня 2011 року в Україні було створено Мережу жінок, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІДу. Це стало визначною подією не лише для розвитку громадянського суспільства в Україні, а й утвердження гендерної рівності в нашому суспільстві. «Сьогодні в Україні майже 50 000 жінок живуть з діагнозом ВІЛ-інфекція. Жінок же, яких торкнулась епідемія – в десятки разів більше -

розказала Ірина Борушек, голова керівного комітету «Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІДу».

Саме тому створення такої організації в Україні є історичним рішенням, адже вперше не просто жінки, а жінки з нелегкою долею, які зіткнулися з багатьма проблемами в житті через епідемію ВІЛ/СНІДу вирішили об'єднатися для захисту своїх прав та інтересів. Ми сподіваємося, що з розвитком нашої організації, жінки України будуть більше залучатися до активної участі в громадському житті та впливати на прийняття рішень, які безпосередньо стосуються їх життя».

Головним органом організації є керівний комітет, який складається з 5 жінок. Основними цілями новоствореної організації стануть збільшення доступу ВІЛ-позитивних жінок до якісних послуг з профілактики, догляду та лікування, залучення ВІЛ-позитивних жінок до заходів з подолання епідемії ВІЛ в Україні. Об'єднання буде діяти як під-мережа ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» та мати консультативно-дорадчі функції (в тому числі діяти у якості фасилітатора впровадження гендерних аспектів у діяльності Мережі) на центральному та регіональному рівнях.

тягом першого дня зустрічі було презентовано та обговорено результати гендерного дослідження, яке було здійснено в рамках проекту «Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі», що впроваджується Мережею за підтримки UN Women; операційний план UNAIDS стосовно жінок, дівчат, гендерної рівності та ВІЛ. Також представником бразильської організації «Гестос» було презентовано досвід впровадження цього плану у 15 країнах світу.

У другий день зустрічі зустріч відбулась чергове засідання Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІД. Учасники робочої зустрічі – жінки лідери з регіонів України обговорювали плани на майбутнє, Ідеї щодо стратегічного планування та працювали над створенням свого «обличчя» - логотипу Об'єднання.

Крім того під час зустрічі було обрано остаточний склад Керівного комітету Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІД; прийняті нові члени Об'єднання та створено вищий орган управління – Раду засновників у складі 24 жінок. Також, було розроблено план діяльності Об'єднання на наступні три місяці.

2 Робоча зустріч з питань гендерних аспектів ВІЛ

30 червня – 01 липня 2011 року ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» та Об'єднання жінок України, яких торкнулась епідемія ВІЛ/СНІД, провела робочу зустріч, яка була присвячена питанням, пов'язаним із впливом гендерних аспектів на поширення ВІЛ та методам залучення жінок до боротьби з епідемією. Про-

3

Мережа підтримує розвиток фінансового лідерства та економічної незалежності жінок

Всеукраїнська мережа ЛЖВ продовжує цикл тренінгів, спрямованих на розвиток лідерських якостей та можливостей жінок, постраждалих внаслідок епідемії ВІЛ в рамках проекту «Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі» за фінансової підтримки Агенції ООН за питань гендерної рівності та розширення прав жінок (UN Women).

4-8 квітня 20 жінок з регіонів України взяли участь у тренінгу для тренерів з питань жіночого лідерства. Мета тренінгу - підвищити спроможність жінок - лідерок у сфері ВІЛ/СНД, активізувати громаду для забезпечення власних життєвих потреб та формування активної життєвої поведінки.

Під час тренінгу учасниці знайомилися з методами та техніками організації та проведення навчальних заходів, шляхами розвитку лідерських якостей жінок та обговорювали необхідність подібної діяльності в своїх регіонах.

Важливою частиною тренінгу стало планування подальших дій учас-

ниць – очікується що в результаті цього тренінгу та інших заходів проекту Мережа ініціюватиме процес об'єднання жінок-лідерок місцевих спільнот для впливу на процес прийняття рішень та посилення ролі жінки на рівні регіонів.

12-15 квітня 19 учасниць взяли участь у бізнес тренінгу «Розпочни свою справу». Тренінг був спрямований на розвиток навичок ведення бізнесу і мав на меті спонукати учасниць до розвитку себе в сфері підприємництва та сприяти поєднанню засвоєно основ підприємницької діяльності.

Інформаційно-методичну підтримку у проведенні тренінгу надав проект «Рівність жінок і чоловіків у сфері праці», що впроваджується Міжнародним бразьою праці.

Протягом 4 днів учасниці мали можливість ознайомитися з усіма етапами підприємницької діяльності: вибором бізнес-ідеї, складанням плану по маркетингу, вибором оптимальної організаційно-правової форми підприємництва, ознайомленням з бухгалтерським та податковим обліком, фінансовим аналізом, з питаннями управління.

За результатами тренінгу учасниці склали бізнес план початку або вдосконалення власної справи.

4

Друга навчальна поїздка в рамках проекту

21-27 березня 2011 року Всеукраїнська Мережа ЛЖВ організувала і провела другу навчальну поїздку до Великобританії. Мета поїздки – ознайомити жінок-лідерів з України з кращим досвідом надання послуг, догляду та підтримки людей, які живуть з ВІЛ/СНД. Поїздка відбулась в рамках проекту «Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі» за фінансової підтримки Фонду з розвитку жінок Організації Об'єднаних Націй (UNIFEM)

Протягом візиту його учасниці відвідали неурядові організації, медичні установи, комюніті-центри та групи самопомогги, яку проводить у себе вдома активістка ВІЛ-позитивної спільноти.

Під час візиту відбувався обмін досвідом, обговорення різних аспектів роботи з людьми, які живуть з ВІЛ/СНД, було налагоджено контакти для подальшої співпраці між українськими та британськими НУО. Учасниці з України відзначили, що ВІЛ-сервіс у Великій Британії знаходиться на дуже високому рівні і багато з побаченого варто було б адаптувати та запровадити як на національному, так і на місцевому рівні.

4

5

Бюлетень проекту

«Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі»

Всеукраїнська Мережа ЛЖВ
All-Ukrainian Network of PLWH

В ході зустрічей та переговорів українські учасники розповідали про досвід роботи Мережі та інших громадських організацій України в галузі боротьби з ВІЛ/СНІДом. Британські колеги відмітили, що громадське суспільство в Україні знаходиться на високій рівні і займає дуже активну позицію. Українську делегацію зацікавила робота клініки, де лікують ВІЛ-позитивних людей з ураженням та порушенням функцій мозку внаслідок ВІЛ-інфекції. В клініці пацієнтів вчать найпростішим навичкам – ходити, сидівати за станом свого здоров'я, готувати собі їжу, робити покупки. Крім 34 місць у стаціонарному відділенні, на базі клініки працює також денний стаціонар, де пацієнти закінчують процес адаптації, і,

якщо перебуваючи вдома, можуть продовжувати не тільки отримувати якісну специфічну медичну допомогу, але й спілкуватися з представниками коментарі. Першим патроном цієї клініки була Принцеса Діана.

«Лідер – це дуже широке і різноманітне поняття, – поділилася враженнями учасниця візиту Олена Гагізова, – ми наочно переконалися, що одна людина дійсно може змінювати ситуацію, обставини і життя: своє та інших людей. Це дійсно вражає!»

Навчальний візит спонукав до народження нових ідей та ініціатив. Практичним результатом відвідань Британії стане впровадження малих проєктів, спрямованих на підтримку і захист жінок, постраждалих внаслідок епідемії ВІЛ/СНІД в Україні.

Враження учасниці

Тимофєва Анастасія, Рим

Навчальна поїздка в Лондон була дуже корисна для мене, я побачила на практиці, як працюють ВІЛ-сервісні організації у Великобританії. Корисним було побачити, як в різних організаціях застосовують відмінні один від одного підходи і всі вони працюють, це дає нам більше свободи для роботи з різними людьми.

Завдяки поїздки до Лондона, у місті Севастополі було розпочато

проєкт жіночого клубу "Тавань +"; який працює вже більше півроку, так само я беру участь у роботі ГРОМАДСЬКОГО ЦЕНТРУ "Тавань +", зараз ми займаємося активними залученнями жінок – клієнток з метою надати їм послуги, а так само вивести і організувати ініціативну групу жінок для розвитку цієї роботи в регіоні. Для цього планується проєктувати волонтерів, кілька заходів відпочинку, продовжувати роботу клубу.

Одним з важливих моментів в роботі британських організацій була можливість оплатити клієнтам проїзду до місця знаходження організації і назад. Дуже б хотілося знайти шляхи фінансування проїзду для клієнток нашого громадського центру в Україні.

Ірина Чірозій, Донецьк

Під час навчального візиту до Лондона я і інші учасниці відвідали кілька неурядових організацій і медичних установ, які надають соціальні, медичні, реабілітаційні, юридичні та інші послуги для ЛЖВ. Зокрема один із днів був присвячений знайомству з організацією "Children with AIDS Charity" (CWAC). Мета цього фонду – допомагати тим, кого торкнулася ВІЛ-інфекція, підтримувати належну якість життя. Основну частину роботи в цій організації ведуть жінки – волонтери. Волонтерською роботою займаються також діти, які досягли певного віку і рівня знань у сфері ВІЛ/СНІДу. Ця організація існує не тільки за гроші грантів, а й за кошти зароблені на благодійних аукціонах, концертах, а також від продажу відважного самими дітьми журналу.

Ідея створення журналу, який будуть створювати діти, мене дуже надихнула і зараз в нашій організації, в рамках проєкту "Щасливі разом" втілюється в життя ця ідея. Наші діти, які знають про свій ВІЛ-статус самі придумали назву свого журналу, хотіють для нього статті та ілюстрації.

Алла Ходак, Одеса

Використовуючи досвід, отриманий під час поїздки до Великобританії, я провела інформаційне заняття з профілактики ефекту вивороня, привернула фахівців, для проведення тренінгів з протипід ксенофобії, провела тренінги з жіночого лідерства.

Олена Баєва, Харків

Ідея створення жіночого клубу народилася при вивідуванні "Hillingdon Women's Centre" і втілюється в життя в лютому 2011 року. Крім прямого проведення часу клуб можна розглядати як психотерапевтичну групу. Це своєрідна терапія – метод поліпшує емоційний стан, що піднімає самооцінку, що дозволяє виявляти і розвивати свої найкращі якості. Крім цього піднімаються для обговорення назальні питання як самоутриматися було б дуже складно, де дуже глибоко і професійно введе ліній бесіди лікар-психотерапевт – теж клієнтка організації.

За час після візиту до нашої організації пройшов: тренінг особистісного зростання результатом якого є лідерський проєкт "Подаруй щастя" який полягає в організації свята для дітей-вихованців дитячого будинку з походом в дельфінарії і подарунками; тренінг "Мистецтво Життя - 1" на якому за допомогою тренера Наталії Шувальки були відпрацьовані техніки спрямовані на поліпшення якості життя наших клієнток.

У результаті цих заходів зібралася команда жіноч-лідерів яка працює у напрямку розвитку жіночого лідерства в Харківському регіоні. Робота ведеться на організації, проведення заходів допомагають поліпшити психо-емоційний стан формування нового стереотипу мислення, для підвищення потенціалу успіху; урівноважені відносини; натрапляючи умові навчальної прибрані фінансової незалежності – це заняття ізолю, психотерапевтична робота, участь у тренінгах і проєктах особистісного зростання, робота клубу "Хей-меїд"; вивчення ПК.

5

НОВИНИ РЕГІОНІВ

5.1 Тренінг «Гендер та ВІЛ» у Донецьку

На початку червня 2011 р. у громадському центрі БО «Клуб «Світано» відбувся тренінг «Гендер та ВІЛ». У ньому взяли участь 13 представників БО «Клуб «Світано» та ініціативних БО Донецької області. Цей тренінг відбувся в рамках гендерно-орієнтованого проекту «Жінка», що реалізовується БО «Клуб «Світано» з квітня 2011 р. Метою даного проекту є покращення якості життя ВІЛ-позитивних людей шляхом зміцнення організаційної спроможності філій Мережі ЛЖВ в Донецькій області та використання гендерно-орієнтованого підходу у наданні послуг.

Під час тренінгу, учасники розглядали поняття «гендер», обговорювали приклади гендерних стереотипів, вивчали різні підходи роботи в подоланні гендерних факторів ВІЛ/СНІД. Теоретичні знання закріплювалися відповідними практичними завданнями та роботою в групах. Проблеми гендерної нерівності простежуються у всіх сферах суспільства, лежать в основі цілого ряду соціальних, економічних і політичних обставин, які, в свою чергу, зумовлюють поширення епідемії ВІЛ/СНІДу.

«На тренінгу ми багато говорили про те, що факти з'єднали нас, чим глибше гендерна нерівність у суспільстві, тим вище швидкість розвитку і важче наслідки епідемії ВІЛ/СНІДу, - розповідає координатор проекту «Жінка» Ірина Чірозіді, - людство не зазнавало б сьогодні таких труднощів через епідемію, якби жінки мали більше доступу до політичних, економічних можливостей та ресурсів і як можна більше жінки могли б вирішувати самостійно питання, що стосуються свого репродуктивного та сексуального здоров'я».

5.2 У Львові відбувся тренінг «Гендерний підхід у наданні послуг ЛЖВ».

27-28 липня 2011 року Львівським обласним відділенням Всеукраїнської благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ», в приміщенні Львівського обласного центру з профілактики та боротьби зі СНІДом проводився тренінг для клієнтів на тему «Гендерний підхід у наданні послуг ЛЖВ».

На даному тренінгу розглядалися такі питання, як гендерна політика Мережі ЛЖВ, фактори вразливості до ВІЛ/СНІДу в гендерному аспекті, стратегічні шляхи подолання проблем,

викликаних гендерними стереотипами. Розглянули заходи, які повинні вживатися для подолання гендерних аспектів епідемії ВІЛ/СНІДу. Одним з акцентів на тренінгу було подання поняття гендерного насильства, розглянули причини, передумови та наслідки насильства над жінкою в сім'ї. В робочій групі спробували моделювати шляхи подолання вивіде насильства.

Підсумовуючи - учасники тренінгу підвищили обізнаність щодо гендерного підходу в сфері ВІЛ/СНІДу, отримали навички попередження насильства. Отримали вміння та навички формування груп взаємодопомоги та взаємодітримки для жертв насильства.

5.3 Як громадські організації можуть допомогти ВІЛ-позитивним, бездомним чи наркозалежним вагітним жінкам отримати якісну медичну допомогу.

«Медичний персонал жіночих консультацій України не завжди знає, як допомогти вагітним жінкам вразливих груп: ВІЛ-позитивним, наркозалежним чи вуличним», - констатує лідери громадських організацій, а саме Київського відділення Всеукраїнської мережі людей, що живуть з ВІЛ/СНІД, МБФ «Українська фундація громадського здоров'я», HealthRight International (Право на здоров'я), Крутий стіп та прес-конфе-

ренція з приводу подолання цієї проблеми пройшли в Києві. Громадські активісти підготували лист-звернення до Міністра охорони здоров'я України з приводу потреби додаткових заходів для забезпечення доступу до медичних послуг для жінок вразливих груп населення.

«Маємо парадокс – якщо жінка успішна і в неї є фінансова спроможність – таку пацієнтку раді банити в кабінетах наших медичних закладів. Але якщо у жінки нема житла (або навіть рестрації), вона хворіє на наркотичну залежність, або навіть просто не має родинної та фінансової підтримки родичів – це пацієнт, життя якого для більшості лікарів нічого не варте, така пацієнтка – «кляпіт і головний біль» для наших медичних працівників та лікувально-профілактичних закладів, – каже Лада Булах, виконавчий директор Київського відділення Всеукраїнської мережі людей, що живуть з ВІЛ/СНІД. – Одним із завдань нашої організації є здійснення соціально-медичного супроводу ВІЛ-позитивних жінок. Звичайно, що серед них є і наркозалежні. На сленгу соціальних працівників – це тупілки (найскладніші) клієнти, адрже допомогти таким жінкам, особливо вагітним дуже складно без участі медичних та державних закладів соціального забезпечення. Соціальний працівник постійно пробиває стіну осуду, зневаги, непорозуміння та стигматизованого відношення до

наркозалежних ВІЛ-позитивних жінок. Але як перед законом всі рівні, і ми повинні забезпечити всіх наших жінок груп ризику можливість отримати вчасно медичну допомогу, медичний супровід під час вагітності та просто можливість вижити.

Бездомних вагітних дітяч не ставлять на облік в жіночі консультації, вимагають сплати за медичні послуги. Сьогоднішнє законодавство ускладнює можливість користуватися медичними послугами особам, які не мають документів, а отже й прописки. Часто медичні послуги є повністю або частково платними, при цьому ліки, аналізи та матеріали медичного призначення коштують дорого. Якщо говорити про наркозалежних жінок, то вони через стигму в суспільстві та боїчись осуду медиків, як правило, взагалі не звертаються до жіночих консультацій.

Галина Сніпальська, виконавчий директор МБФ «Українська фундація громадського здоров'я», HealthRight International (Право на здоров'я), відмічає, що для жінок вулиці, чи таких, що живлять наркотикою, вагітність інколи стає дивним стимулом змінити своє життя, покинути глибокі звички та почати нове життя. «В такій ситуації лікар – це перша людина, хто може підтримати вагітну жінку в цьому бажанні. Від того, як він поговорить з нею, як поставиться, а тому куди суне – на вулицю, до громадських організацій чи до інших медиків – залежить доля пацієнтки та її дитини. Тому ми закликаємо лікарів до толерантності та уважного ставлення до жінок».

Хоча ситуація в Україні за останні роки багато в чому змінилася на краще, негативне ставлення медичного персоналу до жінок вразливих груп усе ще наявне. За результатами дослідження, проведеного в 2009-2010 роках організацією HealthRight International (Право на здоров'я), медики не завжди розуміють межі конфіденційності інформації стосовно ВІЛ-позитивного статусу, зневажливо ставляться до наркозалежних чи ВІЛ-позитивних жінок, радять їм зробити переривання вагітності, не обізнані з можливостями лікування наркозалежності, у тому числі з зміною під-

Бюлетень проекту

«Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі»

римуваальною терапією, не володіють інформацією про громадські організації, які працюють в регіоні і не надають усієї необхідної інформації під час до- та післястєвостого консультування на ВІЛ. Це передовсім наражає на небезпеку майбутню дитину...

На сьогодні вирішити зазначені проблеми допомагають громадські організації, які працюють з жінками вразливих груп населення. Завдяки їх роботі вже було успішно здійснено низку ініціатив щодо спрощення доступу населення України з числа

вразливих груп до медичних послуг, розроблено та апробовано схеми соціального супроводу клієнтів та комплексного підходу до вирішення проблем жінок вразливих категорій. Громадські організації сподіваються, що Міністерство охорони здоров'я підтримає їхню ініціативу щодо співпраці задля прискорення процесу реформування з метою покращення медичного обслуговування та дотримання громадського здоров'я. Громадські організації готові надати всебічну експертну та організаційну допомогу.

Бюлетень видано в рамках проекту «Гендер і ВІЛ: від патерналізму до активної участі», що впроваджується ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» за фінансової підтримки Агенції з гендерної рівності та розширення прав жінок Організації Об'єднаних Націй (UN Women)

ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»
Контактна особа: Роман Любченко,
старший фахівець відділу
інноваційних програм

Тел.: +38 (044) 467-75-67;
467-75-69; 467-75-84
e-mail: r.lyubchenko@network.org.ua
<http://network.org.ua/>

Всеукраїнська Мережа ЛЖВ
All-Ukrainian Network of PLWH

United Nations Entity for Gender Equality
and the Empowerment of Women